

Шановні здобувачі, науково-педагогічні працівники, стейкголедри!

Колектив факультету спеціальної освіти
ПРОПОНУЄ

для громадського обговорення
проект оновленої

Освітньої (освітньо-професійної) програми

**«Спеціальна освіта
(Логопедія. Олігофренопедагогіка)»**

Спеціальності 016 Спеціальна освіта

першого (бакалаврського) рівня

Для здобувачів 2023 року вступу

Зауваження та пропозиції

просимо надсилати

до 22 червня 2023 року

На електронну адресу

omelchenko.m.ddpu@gmail.com

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ПРОЄКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО рішенням вченої ради ДДПУ:

Голова вченої ради _____
(протокол № __ від _____ р.)

Вводиться в дію з «01» вересня ____ р.

Ректор _____
(наказ ДДПУ № __ від _____ р.).

ОСВІТНЯ (ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА) ПРОГРАМА

**«СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА
(Логопедія. Олігофренопедагогіка.)»**

ID ОП в ЄДЕБО **57672**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти бакалавр

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01– Логопедія

Додаткова спеціалізація 016.02 Олігофренопедагогіка

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньої (освітньо-професійної) програми
«Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта

Освітня програма рекомендована рішенням вченої ради
факультету спеціальної освіти (протокол № ____ від « ____ » червня 2023 р.)

Декан факультету _____ **О. В. Мамічева**

Освітня програма обговорена та затверджена на засіданні кафедри спеціальної
педагогіки та інклюзії (протокол № ____ від « ____ » _____ 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри _____ **М. С. Омельченко**

Керівник групи забезпечення спеціальності
– підпис – **Мамічева О. В.**, доктор психологічних наук, професор

Гарант освітньої (освітньо-професійної) програми
«Спеціальна освіта» першого рівня вищої освіти – підпис- професор кафедри
спеціальної педагогіки та інклюзії, доктор психологічних наук, професор
Омельченко Марина Сергіївна

Таблиця пропозицій та внесення змін в ОП»:

№ з/п	Пропозиція	Автор, посада (хто вносить)	Дата внесення	Затверджені зміни	Документ, дата затв. змін
1	І. Оновити склад робочої групи ОП.	Декан факультету спеціальної освіти проф. Мамічева О.В.	15.09. 2022 р.	<p>Затвердити склад робочої групи ОП:</p> <p>1. Омельченко Марина Сергіївна, – гарант освітньої програми, диплом про вищу освіту – магістр за спеціальністю «Дефектологія» (НК № 37242614 від 01.07.2009 р.), доктор психологічних наук зі спеціальності 19.00.08 – спеціальна психологія (ДД № 011669 від 29.06.2021 р.), професор кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії (АП № 004563 від 20.02.2023 р.), професор кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії, професор кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії.</p> <p>Стаж науково-педагогічної роботи – 10 р.</p> <p>2. Мамічева Олена Володимирівна, диплом про вищу освіту – спеціаліст за спеціальністю «Дефектологія. Олігофренопедагогіка та логопедія» (ЛС ВЕ № 001125 від 06.1996 р.), доктор психологічних наук зі спеціальності 19.00.01 – загальна психологія, історія психології (ДД № 008836 від 10.11.2010 р.), професор кафедри логопедії та спеціальної психології (12 ПР № 008695 від 31.05. 2013 р.), декан факультету спеціальної освіти. Стаж</p>	протокол засідання . Вченої ради факультету спеціальної освіти, № 1, від 15.09.22р.

				науково-педагогічної роботи – 27 р. 3. Кузнецова Тетяна Григорівна , диплом про вищу освіту – спеціаліст за спеціальністю «Олігофренопедагогіка і логопедія» (Г-П № 031798 від 23 червня 1984 р.), кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – Корекційна педагогіка (ДК № 005796 від 09.02.2000), доцент кафедри корекційної педагогіки та спеціальної психології (ДЦ № 005210 від 20.06.2002 р.), доцент кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії. Стаж науково-педагогічної роботи – 34 р.	
2	<p>II. Внести зміни в шаблон та зміст ОП відповідно до рішень та наказів ДДПУ.</p> <p>2.1. Переглянути крайню дату розгляду/перегляду та затвердження ОП вченою радою ДДПУ - червень 2023 р. (до початку вступної компанії)</p> <ul style="list-style-type: none"> - додати до ОП таблицю пропозицій та внесення змін; - залучити до рецензування ОП роботодавця; НПП з іншого ЗВО, що має відповідну до ОП професійну кваліфікацію; випускника ОП, який працює за фахом; - оновити перелік норм. документів, на підставі яких оновлюється ОП; <p>2.2. Оновити професійну кваліфікацію відповідно до Наказу МОНУ № 1006</p>	Гарант ОП – проф. <i>Омельченко М.С.</i> ;	02.03. 2023 р.	<p>2.1. Переглянуто крайню дату розгляду та затвердження ОП вченою радою ДДПУ - червень 2023 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> - додано до ОП таблицю пропозицій та внесення змін; - залучено до рецензування ОП: <i>Листопад Тетяна Леонідівна</i> - ТВО директора КЗ «Саксаганська спеціальна школа Дніпропетровської обласної ради» (роботодавець); <i>Завітренко Долорес Георгіївна</i> - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка 	протокол засідання . кафедри, № 8, від 02.03.23р.

<p>від 11.11.22 р.</p> <p>2.3. Оновити інформацію щодо особливостей програми (унікальність), відповідно змісту ПРН та обов'язкових ОК.</p> <p>2.4. Оновити інформацію щодо придатності до працевлаштування відповідно до Національного класифікатора ДК 003:2010.</p> <p>2.5. Компетентності (ЗК, СК) та ПРН розділити на ті, що визначаються Стандартом ВО спец-ті та узгоджуються зі Стандартом ВО, та ті, що формуються розробниками ОП самостійно відповідно до предметної спеціальності.</p> <p>Додати інтегральну компетентність, яка за змістом відповідає рівню НРК.</p> <p>2.6. У структурі обов'язкової частини ОП передбачити розподіл ОК на цикли загальної та професійної підготовки.</p> <p>2.7. У змісті ОП передбачити 75 % кредитів на обов'язкові компоненти, 25 % - на вибіркові компоненти.</p> <p>2.8. Внести зміни в перелік та обсяг загальноуніверситетських дисциплін, що є обов'язковими до вивч. всіма спец. галузі 01 Освіта/ Педагогіка (заг. обсяг 59 кредитів), та спрямовані на забезпечення загальної і псих.-пед. складової підготовки за першим (бак.) рівнем</p> <p>Загальна підготовка:</p>			<p>(НПП з іншого ЗВО);</p> <p><i>Шликова Наталія Василівна</i> - логопед-дефектолог приватного центру "Академія мовлення" м. Павлоград (випускниця).</p> <p>- оновлено перелік нормативних документів, на підставі яких оновлюється ОП.</p> <p>2.2. Оновлено професійну кваліфікацію відповідно до Наказу МОНУ № 1006 від 11.11.22 р.:</p> <p><i>Професійна кваліфікація:</i> Вчитель-логопед. Вчитель-дефектолог.</p> <p>2.3. Оновлено інформацію щодо особливостей програми (унікальність), відповідно змісту ПРН та обов'язкових ОК.</p> <p>2.4. Оновлено інформацію щодо придатності до працевлаштування відповідно до Національного класифікатора ДК 003:2010.</p> <p>2.5. Компетентності (ЗК, СК) та ПРН розділено на ті, що визначаються Стандартом ВО спец-ті та узгоджуються зі Стандартом ВО, та ті, що формуються розробниками ОП самостійно відповідно до предметної спеціальності.</p> <p>Додано інтегральну компетентність, яка за змістом відповідає рівню НРК.</p> <p>2.6. У структурі обов'язкової частини ОП передбачено розподіл ОК на цикли загальної та професійної підготовки.</p> <p>2.7. У змісті ОП передбачено 75 % кредитів на обов'язкові компоненти</p>	
---	--	--	--	--

<p>ОК 1. Історія України і української культури (5 кр) ОК 2. Українська мова (за професійним спрямуванням) (5 кр) ОК 3. Філософія (5 кр) ОК 4. Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (12 кр) ОК 5. Основи безпеки життєдіяльності та охорони праці (3 кр) ОК 6. Фізичне виховання (4 кр) ОК 7. Професійна етика, естетика (3 кр) ОК 8. Інформаційні технології (3 кр) ОК 9. Основи медичних знань (3 кр) <u>Професійна підготовка:</u> ОК 10. Педагогіка (5 кр) ОК 11. Психологія (5 кр) ОК 12. Менеджмент, маркетинг, економіка освіти. (3 кр) ОК 13. Математичні методи моніторингу якості освіти (3 кр) 2.9. Оновити перелік і обсяг професійних дисциплін, відповідно до змін в ОП. 2.10.У змісті обов'язкових компонент ОП передбачити не менше 25 кредитів ЄКТС на практичну підготовку відповідно до вимог Стандарту спеціальної освіти. 2.11. Орієнтовні переліки пропонованих вибіркового дисциплін подати у Додатках. 2.12.Передбачити виконання двох курсових робіт, відповідно до двох спеціалізацій ОП: ОК 28. Курсова робота з олігофренопедагогіки.</p>			<p>(180 кр.), 25 % - на вибірково компоненти (60 кр.). 2.8. Внесено зміни в перелік та обсяг загальноуніверсит-их дисциплін, що є обов'язковими до вивч. всіма спец. галузі 01 Освіта/ Педагогіка (заг. обсяг 59 кредитів), та спрямовані на забезпечення загальної і псих. -пед. складової підготовки за першим (бак.) рівнем <u>Загальна підготовка:</u> ОК 1. Історія України і української культури (5 кр) ОК 2.Українська мова (за професійним спрямуванням) (5 кр) ОК 3. Філософія (5 кр) ОК 4. Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (12 кр) ОК 5. Основи безпеки життєдіяльності та охорони праці (3 кр) ОК 6. Фізичне виховання (4 кр) ОК 7. Професійна етика, естетика (3 кр) ОК 8. Інформаційні технології (3 кр) ОК 9. Основи медичних знань (3 кр) <u>Професійна підготовка:</u> ОК 10. Педагогіка (5 кр) ОК 11. Психологія (5 кр) ОК 12. Менеджмент, маркетинг, економіка освіти. (3 кр) ОК 13. Математичні методи моніторингу якості освіти (3 кр) 2.9. Оновлено перелік і обсяг обов'язкових професійних дисциплін, відповідно до змін в ОП: ОК 14. Невропатологія та</p>	
--	--	--	---	--

<p>ОК 29. Курсова робота з логопедії.</p> <p>2.13. У структурі вибіркової частини ОП: передбачити три дисципліни широкого вибору (по 3 кредити ЄКТС); оновити вибіркові позиції, на кожну позицію запропонувати не менше 3-ох назв вибірових компонентів.</p> <p>2.14. Додати матрицю відповідності 4, 5, 6, як передбачають співвіднесення до обов'язкових освітніх компонентів компетентностей та ПРН.</p> <p>2.15. Додати в ОП «Матрицю відповідності компетентностей та результатів навчання дескрипторам НРК (знання, уміння, комунікація, автономність)» (після К та ПРН).</p>			<p>психопатологія дитячого віку (5 кр)</p> <p>ОК 15. Клініка інтелектуальних порушень (6 кр)</p> <p>ОК 16. Неврологічні основи логопедії (3,5 кр)</p> <p>ОК 17. Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» і основи волонтерської діяльності (4 кр)</p> <p>ОК 18. Корекційна психопедагогіка (дошкільна) (5 кр)</p> <p>ОК 19. Корекційна психопедагогіка (шкільна) з історією (8,5 кр)</p> <p>ОК 20. Інклюзивна освіта (4 кр)</p> <p>ОК 21. Рання корекція сенсомоторного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями (3 кр)</p> <p>ОК 22. Логопедія з практикумом (19,5 кр)</p> <p>ОК 23. Основи педагогічних і психологічних досліджень у спеціальній освіті (3,5 кр)</p> <p>ОК 24. Спеціальна психологія (8 кр)</p> <p>ОК 25. Спеціальна методика навчання технологічної освітньої галузі (4,5 кр)</p> <p>ОК 26. Спеціальна методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (7 кр)</p> <p>ОК 27. Спеціальна методика математичної освітньої галузі (8 кр)</p> <p>2.10. У змісті обов'язкових компонент ОП передбачити 25,5 кредитів ЄКТС на практичну підготовку відповідно до вимог Стандарту спеціальної освіти:</p> <p>ОК 30. Пропедевтична</p>	
--	--	--	---	--

				<p>волонтерська практика (3 кр)</p> <p>ОК 31. Виробнича педагогічна практика в спеціальних закладах дошкільної освіти (6 кр)</p> <p>ОК 32. Виробнича педагогічна практика в ЗЗСО з інклюзивною формою навчання на посаді асистента вчителя (3 кр)</p> <p>ОК 33. Виробнича педагогічна практика в спеціальних ЗЗСО на посаді вихователя та вчителя початкових класів (6 кр)</p> <p>ОК 34. Логопедична практика в закладах освіти (3 кр)</p> <p>ОК 35. Логопедична практика у дошкільних закладах (4,5 кр)</p> <p>2.11. Орієнтовні переліки пропонованих вибіркового дисциплін подано у Додатках.</p> <p>2.12. Передбачено виконання двох курсових робіт, відповідно до двох спеціалізацій ОП:</p> <p>ОК 28. Курсова робота з олігофренопедагогіки.</p> <p>ОК 29. Курсова робота з логопедії.</p> <p>2.13. У структурі вибіркової частини ОП: передбачено три дисципліни широкого вибору:</p> <p>ВК 1. Спеціальна методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі (3 кр)</p> <p>ВК 2. Логоритміка (3 кр)</p> <p>ВК 3. Тренінг професійного зростання (3 кр)</p> <p>оновлено вибіркової позиції:</p> <p>ВК 4. Теорія та методика</p>
--	--	--	--	--

			<p>корекційно-педагогічної роботи з дошкільниками з порушеннями інтелекту (6 кр)</p> <p>ВК 5. Спеціальна методика навчання мистецької освітньої галузі (5 кр)</p> <p>ВК 6. Технології корекційно-розвиткової роботи для дітей з інтелектуальними освітніми труднощами (5 кр)</p> <p>ВК 7. Мовленнєві і сенсорні системи та їх порушення (5 кр)</p> <p>ВК 8. Спеціальна методика навчання природничої освітньої галузі (5 кр)</p> <p>ВК 9. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників з інтелектуальними порушеннями (6 кр)</p> <p>ВК 10. Спеціальна психодіагностика (5 кр)</p> <p>ВК 11. Стратегії втручання при складних порушеннях розвитку та РАС (6 кр)</p> <p>ВК 12. Методика виховної роботи і соціальної адаптації дітей з інтелектуальними освітніми труднощами різного ступеня (5 кр)</p> <p>ВК 13. Логопсихологія (5 кр)</p> <p>на кожну вибірку позицію запропоновано не менше 3-ох назв вибірових компонентів.</p> <p>2.14. Додано матриці відповідності 4, 5, 6, як передбачають співвіднесення до обов'язкових освітніх компонентів компетентностей та ПРН.</p> <p>2.15. Додано в ОП «Матрицю відповідності</p>
--	--	--	--

				компетентностей та результатів навчання дескрипторам НРК (знання, уміння, комунікація, автономність)» (після К та ПРН).	
3	III. Оновити назву ОП на підставі Наказу МОНУ № 1006 від 11.11.22 р.	Гарант ОП – проф. Омельченко М.С.	02.03. 2023 р.	Затвердити нову назву ОП: «Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка.)»	протокол засідання кафедри, № 8, від 02.03.23р.
4	V. Оновити склад стейкхолдерів, залучених до робочої групи ОП.	Гарант ОП – проф. Омельченко М.С.;		Включити до складу робочої групи ОП таких стейкхолдерів: - <i>Листопад Тетяна Леонідівна</i> , Т.В.О. директора комунального закладу освіти «Саксаганська спеціальна школа» Дніпропетровської обласної ради (<i>роботодавець</i>). - <i>Єрофеева Дар'я Іванівна</i> , директорка Комунального закладу «Донецький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями» (м. Слов'янськ, Донецької обл.) (<i>роботодавець</i>). - <i>Ушкалова Нана Вікторівна</i> , директорка спеціальної школи № 23 Донецької обласної ради (<i>роботодавець</i>). - <i>Борисова Альона Вікторівна</i> – директор Слов'янської спеціальної школи № 41 Донецької обласної ради (<i>роботодавець</i>). - <i>Свідлова Тетяна Євгенівна</i> , завідувачка КЗ ДНЗ (ясла-садок) компенсуючого типу №16 «Рушничок» Слов'янської міської ради Донецької області (<i>роботодавець</i>). - <i>Козлова Олена Володимирівна</i> , вчитель	протокол засідання кафедри, № 8, від 02.03.23р.

				<p>української мови та літератури, зарубіжної літератури, заслужена вчителька України, вчителька вищої категорії, вчителька-методист спеціальної школи №23 Донецької обласної ради (<i>фахівець, практик</i>).</p> <p>- <i>Войчишина Людмила Григорівна</i> – заступник директора з виховної роботи КЗО «Саксаганська спеціальна школа» Дніпропетровської обласної ради (<i>фахівець, практик</i>).</p> <p>- <i>Горобець Ірина Василівна</i>, вчитель-дефектолог КЗ ДНЗ ясла-садка компенсуючого типу №16 «Рушничок» Слов'янської міської ради Донецької області (<i>фахівець, практик</i>).</p> <p>- <i>Рябчук Катерина Ігорівна</i> – випускниця спеціальності 016 Спеціальна освіта 2019 року випуску (<i>випускниця, що працює за фахом</i>).</p> <p>- <i>Шликова Наталія Василівна</i> - логопед-дефектолог приватного центру "Академія мовлення" м. Павлоград (<i>випускниця, що працює за фахом</i>).</p> <p>- <i>Голомисова Анастасія Романівна</i> здобувачка першого (бакалаврського) рівня, 4 курс, за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта».</p>
--	--	--	--	--

ПЕРЕДМОВА**ОСВІТНЯ (ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА) ПРОГРАМА
«Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка)»
перший (бакалаврський) рівень ВО**

I. Розроблена відповідно до *Стандарту вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта*, затв. МОН України, наказ № 799 від 16.06.2020 р.

II. Розробники освітньої програми – робоча група кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії у складі:

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ, які працюють за основним місцем роботи:

4. **Омельченко Марина Сергіївна**, – *гарант освітньої програми*, диплом про вищу освіту – магістр за спеціальністю «Дефектологія» (НК № 37242614 від 01.07.2009 р.), доктор психологічних наук зі спеціальності 19.00.08 – спеціальна психологія (ДД № 011669 від 29.06.2021 р.), професор кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії (АП № 004563 від 20.02.2023 р.), професор кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії, професор кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії.

Стаж науково-педагогічної роботи – 10 р.

5. **Мамічева Олена Володимирівна**, диплом про вищу освіту – спеціаліст за спеціальністю «Дефектологія. Олігофренопедагогіка та логопедія» (ЛС ВЕ № 001125 від 06.1996 р.), доктор психологічних наук зі спеціальності 19.00.01 – загальна психологія, історія психології (ДД № 008836 від 10.11.2010 р.), професор кафедри логопедії та спеціальної психології (12 ПР № 008695 від 31.05. 2013 р.), декан факультету спеціальної освіти. Стаж науково-педагогічної роботи – 27 р.

6. **Кузнецова Тетяна Григорівна**, диплом про вищу освіту – спеціаліст за спеціальністю «Олігофренопедагогіка і логопедія» (Г-П № 031798 від 23 червня 1984 р.), кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – Корекційна педагогіка (ДК № 005796 від 09.02.2000), доцент кафедри корекційної педагогіки та спеціальної психології (ДЦ № 005210 від 20.06.2002 р.), доцент кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії. Стаж науково-педагогічної роботи – 34 р.

СТЕЙКХОЛДЕРИ, включені до робочої групи:

1. **Листопад Тетяна Леонідівна**, Т.В.О. директора комунального закладу освіти «Саксаганська спеціальна школа» Дніпропетровської обласної ради (роботодавець).

2. **Єрофєєва Дар'я Іванівна**, директорка Комунального закладу «Донецький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями» (м. Слов'янськ, Донецької обл.) (роботодавець).

3. **Ушкалова Нана Вікторівна**, директорка спеціальної школи № 23 Донецької

- обласної ради (*роботодавець*).
4. **Борисова Олена Вікторівна** – в.о. директора Слов'янської спеціальної школи № 41 Донецької обласної ради (*роботодавець*).
 5. **Свідлова Тетяна Євгенівна**, завідувачка КЗ ДНЗ (ясла-садок) компенсуючого типу №16 «Рушничок» Слов'янської міської ради Донецької області
 6. **Козлова Олена Володимирівна**, вчитель української мови та літератури, зарубіжної літератури, заслужена вчителька України, вчителька вищої категорії, вчителька-методист спеціальної школи №23 Донецької обласної ради (*фахівець, практик*).
 7. **Войчишина Людмила Григорівна** – заступник директора з виховної роботи КЗО «Саксаганська спеціальна школа» Дніпропетровської обласної ради (*фахівець, практик*).
 8. **Горобець Ірина Василівна**, вчитель-дефектолог КЗ ДНЗ ясла-садка компенсуючого типу №16 «Рушничок» Слов'янської міської ради Донецької області (*фахівець, практик*).
 9. **Рябчук Катерина Ігорівна** – асистент вчителя, вчитель-логопед, Слов'янський опорний ЗЗСО, випускниця спеціальності 016 Спеціальна освіта 2019 року випуску (*випускниця 2019 р., що працює за фахом*).
 10. **Шликова Наталія Василівна** - логопед-дефектолог приватного центру "Академія мовлення" м. Павлоград (*випускниця 2009 року, що працює за фахом*).
 11. **Голомисова Анастасія Романівна** – здобувачка першого (бакалаврського) рівня, 4 курс, за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта».

Рецензенти освітньої програми: *рецензії-відгуки додаються.*

1. **Листопад Тетяна Леонідівна**, Т.В.О. директора комунального закладу освіти «Саксаганська спеціальна школа» Дніпропетровської обласної ради, - *роботодавець/представник роботодавця*
2. **Долорес Георгіївна Завітренко**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри **соціальної та спеціальної освіти** Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка - *НПП з іншого ЗВО, що працює на аналогічній ОП або має відповідну ОП проф. кваліфікацію*
3. **Шликова Наталія Василівна**, логопед-дефектолог, приватний центр «Академія мовлення» м. Павлоград, - *випускниця, (що працює за фахом) / або фахівець/практик*

Нормативні документи, на підставі яких розроблено освітню програму:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] (у ред. від 26.02.2021).
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] (у редакції від 01.01.2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс] (зі змінами у редакції від 01.08.2020) .<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
4. Постанова КМУ від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>
5. Постанова КМУ від 29.04.2015 №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами у редакції від 01.02.2017).<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>
6. Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
7. Концепція розвитку педагогічної освіти [Електронний ресурс] / МОН України // Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584.) https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
9. Наказ Мінекономіки України №810 від 25.10.2021 р. «Про затвердження Зміни №10 до Національного класифікатора ДК 003:2010».
10. Наказ МОН України «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» № 1006 від 11.11.2022 р.
11. Положення «Про освітні програми ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Наказ ДДПУ від 28.08.2020 №463, зі змінами в редакції, затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №5 від 26.01.2023 р.
12. Тимчасовий стандарт вищої освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь бакалавр. Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність 014

Середня освіта (за предметними спеціальностями)», затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №7 від 20.04. 2021 р., зі змінами в редакції, затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №5 від 26.01.2023 р.

13. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – ступеня бакалавра – з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р. № 799.

З урахуванням вивченого досвіду ЗВО:

1. Освітньо-професійна програма «016.01.01. Логопедія» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта / Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. URL:

<https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/il/+%20%D0%9E%D0%9F%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%20%D0%9B%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%8F.pdf>

2. Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта. Логопедія» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1AHXIR3xlgtOmY1Uj1pmt38GUIFEIPeSQ/view>

3. Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. URL: <https://drive.google.com/file/d/1uhpTNJ8-qnoTobgS8GbKyLKsoHWdTgqZ/view>

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка)»
першого (бакалаврського)
рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта

1 - ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет». Факультет спеціальної освіти Кафедра спеціальної педагогіки та інклюзії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь бакалавра <i>Освітня кваліфікація:</i> бакалавр зі спеціальної освіти (логопедія, олігофренопедагогіка). <i>Професійна кваліфікація:</i> Вчитель-логопед. Вчитель-дефектолог.
Офіційна назва освітньої програми	«Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка)» першого (бакалаврського) рівня
Тип диплому та обсяг освітньої програми	<u>Диплом бакалавра подвійний.</u> на базі повної загальної середньої освіти 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 р. 10 м.

Наявність акредитації	спеціальність 016 Спеціальна освіта АКРЕДИТОВАНА за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти відповідно до рішення <i>Акредитаційної комісії України</i> Протокол <u>№ 130 від 12 червня 2018 р.:</u> Сертифікат: серія УД № 05005634. Строк дії сертифіката: до 1 липня 2028 р.
Цикл/рівень	FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень, НРК України – 6 рівень
Передумови	Прийом (зарахування) осіб здійснюється на конкурсній основі з урахуванням показників, які регламентуються Умовами вступу до ЗВО України та Правилами прийому до ДДПУ в 2023 р. Для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ЗВО має право визнати та перезарахувати не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальностями галузей знань 01 – Освіта/Педагогіка і 22 Охорона здоров'я та не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за іншими спеціальностями. На основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої

	освіти.
Мова(и) викладання	<i>Українська</i>
Термін дії освітньої програми	На період акредитації: до 01.07.2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Вебсайт ДДПУ – www.ddpu.edu.ua. Сторінки «Абітурієнту», «Студенту».
2 – МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	
<p>Метою ОП є створення цілісної системи підготовки кваліфікованих фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, здатних ефективно розв'язувати комплексні задачі та проблеми сучасної спеціальної освіти, корекційної педагогіки, спеціальної психології та логопедії в педагогічній діяльності в закладах освіти, виконувати завдання практичного характеру, що передбачає формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей через органічне поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на основі студентоцентризму, академічної доброчесності та соціальної відповідальності.</p>	
3 – ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	
Предметна область	<p>Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність – 016 Спеціальна освіта. <i>(спеціалізація: 016.01 Логопедія, додаткова спеціалізація: 016.02. Олігофренопедагогіка)</i> Об'єкт вивчення: корекційно-розвитковий та реабілітаційний процеси; теоретико-методичні диференційовані системи попередження і подолання порушень психічного та (або) фізичного розвитку та корекційного навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами різних вікових категорій, способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності. Цілі навчання: підготовка фахівців, які здатні розв'язувати складні задачі і практичні проблеми спеціальної освіти з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами різних вікових груп. Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, термінологія, концепції у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, принципи їх використання, методи корекційної педагогіки та спеціальної психології. Методи, методики та технології: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи, сучасні методи корекційного навчання (теоретико-інформаційні, практико-</p>

	<p>операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні, технічні, способи організації корекційного освітнього процесу, технології урочної й позаурочної діяльності у спеціальних та інклюзивних закладах освіти.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальна апаратура та інструменти, необхідні у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма - професійної орієнтації.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>ОП спрямована на здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в галузі спеціальної освіти (за спеціалізаціями логопедія, олігофренопедагогіка), що передбачає вивчення спеціальної педагогіки та психології, логопедії, методик корекційного навчання та виховання в загальноосвітніх спеціальних закладах та загальноосвітніх закладах з інклюзивною формою навчання; забезпечена вибірково освітнім компонентом, представленим для можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії студента. Передбачає загальну та фахову (професійно-практичну) підготовку, педагогічну та психологічну підготовку здобувачів до професійної діяльності в спеціальних закладах освіти, спеціальних закладах дошкільної освіти, закладах загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.</p> <p><i>Ключові слова:</i> спеціальна педагогіка, спеціальна психологія, логопедія, технології корекційного навчання, спеціальні заклади освіти, інклюзивна форма навчання, корекційний педагог, асистент вчителя.</p>
Особливості програми/ Унікальність програми	<p>Стандартизована відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, затвердженого Наказом МОН України №799 від 16.06.2020, який визначає підготовку випускників до впровадження новітніх педагогічних та інформаційних технологій в професійній діяльності.</p> <p>Програма передбачає підготовку випускників до впровадження новітніх технологій корекційного навчання та виховання в професійній діяльності (спеціальна та</p>

	інклюзивна освіта). Вимагає спеціальної практики у спеціальних та інклюзивних закладах дошкільної та середньої освіти.
4 – ПРИДАТНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА ПОДАЛЬШОГО НАВЧАННЯ	
Придатність до працевлаштування	<p>Сфери працевлаштування – спеціальні заклади дошкільної та загальної середньої освіти, заклади дошкільної та загальної середньої освіти зі спеціальними та інклюзивними групами/класами, позашкільні заклади освіти, інклюзивно-ресурсні та реабілітаційні центри. Інші заклади системи МОН, МОЗ, Міністерства соціальної політики.</p> <p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України ДК 003:21 фахівці, які здобули освіту за освітньою (освітньо-професійною) програмою «Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка)» можуть обіймати наступні посади:</p> <p>код КП 2340 Вчитель спеціальної освіти; Вчитель-логопед; Вчитель-дефектолог; Фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру.</p>
Подальше навчання	Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
Викладання та навчання	Основні підходи, методи та технології, які використовуються в освітній програмі: студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику тощо.
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/незараховано) та за накопичувальною бально-рейтинговою системою (100-бальною), що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на опанування навчального навантаження з освітньої програми.</p> <p>Шкала оцінювання в ДДПУ: відмінно – 90 – 100 б.; добре – 89 – 75 б.; задовільно – 60 – 74 б.; незадовільно – 26 – 59 б.; неприйнятно – 0 – 25 б.</p> <p>Види контролю: поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль.</p> <p>Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові</p>

	завдання, есе, презентації, практика.
6 – ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Інтегральна компетентність (ІК)	
1. Бакалавр – 6 рівень НРК.	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)	
Визначені Стандартом ВО	
ЗК 1.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 5.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6.	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 8.	Здатність працювати в команді.
ЗК 9.	Здатність до міжособистісної взаємодії
ЗК 10.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Визначені ЗВО	
ЗК 11.	Здатність прогнозувати, планувати та реалізовувати власну професійну діяльність.
ЗК 12.	Здатність раціонально діяти у надзвичайних ситуаціях, надавати першу домедичну допомогу.
ЗК 13.	Здатність застосовувати різні підходи до розв'язання життєвих і професійних проблем.
ЗК 14.	Здатність розуміти власні емоції та почуття, керувати власним емоційним станом у різних професійних ситуаціях.
СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (фахові) (СК)	
Визначені Стандартом во	
СК 1.	Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування,

	обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.
СК 2.	Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.
СК 3.	Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.
СК 4.	Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.
СК 5.	Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.
СК 6.	Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.
СК 7.	Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.
СК 8.	Готовність до діагностико-консультативної діяльності.
СК 9.	Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.
СК 10.	Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.
СК 11.	Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.
СК 12.	Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.
СК 13.	Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.
СК 14.	Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.
СК 15.	Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.
СК 16.	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення,

	навчання та саморозвитку.
Визначені ЗВО	
СК 17	Здатність розробляти та реалізовувати педагогічні проєкти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих психолого-педагогічних, наукових та інших проблем у спеціальній освіті.
СК 18	Здатність нести відповідальність за якість та результати інклюзивного і спеціального навчання.
СК 19	Здатність здійснювати психолого-педагогічний супровід і корекційно-розвиткову роботу з дітьми з особливими освітніми потребами з використанням різних форм дистанційного навчання.
СК 20	Здатність добровільно надавати безоплатну допомогу дітям, які потребують особливої підтримки в освітньому процесі та соціального захисту, або державі, некомерційній чи громадській організації у питаннях організації системи освіти та соціалізації осіб з особливими потребами.
СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (Предметні)	
СК 21	Здатність до розвитку в дітей з особливими освітніми потребами раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
СК 22	Здатність застосовувати теоретико-методичні знання і вміння з предметної галузі для формування в учнів із інтелектуальними порушеннями ключових і предметних компетентностей у контексті реалізації основних положень НУШ.
СК 23	Готовність до раціональної організації власної педагогічної праці, спрямованої на виконання функцій вчителя спеціальної школи із використанням різних форм організації освітньої роботи та сучасних корекційно-педагогічних технологій.
СК 24	Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог щодо охорони життя й здоров'я, надання долікарської допомоги, використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.
7 – ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ПРН)	
Визначені Стандартом во	
ПРН 01.	Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.
ПРН 02.	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти
ПРН 03.	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН 04.	Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.
ПРН 05.	Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.
ПРН 06.	Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.
ПРН 07.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.
ПРН 08.	Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.
ПРН 09.	Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.
ПРН 10.	Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.
ПРН 11.	Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.
ПРН 12.	Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.
ПРН 13.	Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.
ПРН 14.	Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.
ПРН 15.	Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

ПРН 16.	Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.
ПРН 17.	Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
Визначені ЗВО	
ПРН 18.	Знати як діяти у надзвичайних ситуаціях, вміти надавати першу домедичну допомогу.
ПРН 19.	Мати навички управління власними емоціями та почуттями у різних професійних ситуаціях.
ПРН 20.	Розробляти та реалізовувати педагогічні проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих психолого-педагогічних, наукових та інших проблем у спеціальній освіті.
ПРН 21.	Залучатися до волонтерської діяльності, пов'язаної з наданням допомоги дітям, які потребують особливої підтримки в освітньому процесі та соціального захисту, або державі, некомерційній чи громадській організації у питаннях організації системи освіти та соціалізації осіб з особливими потребами.
ПРН 22.	Здійснювати розвиток базових якостей особистості дітей з особливими освітніми потребами раннього і дошкільного віку.
ПРН 23.	Застосовувати в професійній діяльності набуті теоретико-методичні знання і вміння з предметної галузі для формування в учнів з інтелектуальними порушеннями ключових і предметних компетентностей.
ПРН 24.	Здійснювати організацію власної педагогічної праці, спрямованої на виконання функцій вчителя спеціальної школи.

**МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
компетентностей та програмних результатів навчання ОП
дескрипторам НРК**

Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Бакалавр – 6 рівень НРК			
Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та	Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у

		застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
ЗК 1, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10	ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10	ЗК 3, ЗК 4, ЗК 6	ЗК 1, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 10
СК 1, СК 2, СК 3, СК 4, СК 7, СК 9, СК 13, СК 16, СК 19, СК 20	СК 2, СК 3, СК 4, СК 5, СК 6, СК 7, СК 8, СК 9, СК 11, СК 12, СК 13, СК 14, СК 15, СК 16, СК 17, СК 18, СК 19, СК 20	СК 3, СК 4, СК 7, СК 10, СК 14, СК 15, СК 16, СК 18	СК 3, СК 4, СК 6, СК 7, СК 8, СК 10, СК 17
	не всі ЗК, СК, ПРН		
ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 18	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18	ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 17, ПРН 19	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20

8 – РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Кадрове забезпечення	<i>Підготовку за ОП здійснює кафедра спеціальної педагогіки та інклюзії, до складу яких входять 14 науково-педагогічних працівників, із них: 12 – із науковими ступенями, вч. званнями, 4 – докторів наук, професорів. Освітній процес за ОП здійснюють 31 викладач. 27 науково-педагогічних працівників задіяно у викладанні дисциплін освітнього компоненту програми, мають наукові ступені та вчені звання за спеціальністю 016 Спеціальна освіта чи спорідненими спеціальностями.</i>
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Наявна матеріально-технічна база повністю дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОП</i> Загальна площа аудиторного фонду факультету спеціальної освіти, де реалізується ОП, складає 1076,8 м ² . Забезпечення навч. приміщеннями (вказ. кількість ауд. та №):

	<p>- лекційних приміщень – 8 (№ 704, № 801, № 802, № 803, № 806, № 815, № 818, № 824 а);</p> <p>- приміщень для практичних занять – 10 (№ 717, № 808, № 812, № 813, № 814, № 814а, № 820, № 821, № 822, № 825);</p> <p>- спеціалізованих лабораторій (лабораторій) – 11 (№ 704, № 801, № 813, № 717, № 808, № 501, № 515, № 516, № 307, № 322, № 603);</p> <p>- комп'ютерних класів – 3 (№ 501, № 515, № 516).</p> <p>30 % аудиторій мають мультимедійне обладнання (№ 704, № 717, № 801, № 806, № 808, № 307, № 322, № 603. № 628).</p> <p>Кількість ПК для студентів спеціальності становить – 40 одиниць.</p> <p>Усі навчальні аудиторії під'єднані до мережі Інтернет та локальної мережі університету.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення достатнє для забезпечення освітнього процесу за ОП.</p> <p><u>Усі дисципліни навчального плану ОП забезпечені:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - силабусами; - робочими програмами навчальних дисциплін; - методичними рекомендаціями до практичних, лаб. робіт; - завданнями для організації самостійної роботи студентів; - завданнями для поточного та підсумкового контролю; - робочими програмами практичної підготовки; - методичними вказівками та тематикою курсових/ кваліфікаційних робіт; - матеріалами для проведення підсумкової атестації; - підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками; - фаховими періодичними виданнями. <p>Підтримується в актуальному стані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ДДПУ – http://ddpu.edu.ua; - інформаційний ресурс – офіційна сторінка факультету. - діють точки доступу Wi-Fi; - впроваджена система дистанційного навчання Moodle; - електронна бібліотека, електронний архів- репозиторій
9 – АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ	
Національна кредитна мобільність	Можлива: відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ДДПУ та за умови укладання двосторонніх угод між ДДПУ та закладами-партнерами України
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива: відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ДДПУ та за умови укладання двосторонніх угод між ДДПУ та іноземними закладами-партнерами
Навчання іноземних здобувачів ВО	-

**2. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ (ОК) ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА (ЛОГОПЕДІЯ. ОЛІГОФРЕНОПЕДАГОГІКА)»
першого (бакалаврського) рівня**

2.1. Перелік освітніх компонентів ОП, кредитний розподіл та форми ПК

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Семестри вивчення
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП				
Загальна підготовка				
ОК 1	Історія України і української культури	5	екзамен	2
ОК 2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	5	екзамен	1
ОК 3	Філософія	5	екзамен	3
ОК 4	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	12	залік (2), екзамен (4), залік (6), екзамен (8)	1-8
ОК 5	Основи безпеки життєдіяльності та охорони праці	3	залік	3
ОК 6	Фізичне виховання	4	залік	1, 2
ОК 7	Професійна етика, естетика	3	залік	3
ОК 8	Інформаційні технології	3	залік	2
ОК 9	Основи медичних знань	3	залік	1
Професійна підготовка				
ОК 10	Педагогіка	5	екзамен	1
ОК 11	Психологія	5	екзамен	1
ОК 12	Менеджмент, маркетинг, економіка освіти	3	залік	8
ОК 13	Математичні методи моніторингу якості освіти	3	залік	8
ОК 14	Невропатологія та психопатологія дитячого віку	5	екзамен	1
ОК 15	Клініка інтелектуальних порушень	6	екзамен	2
ОК 16	Неврологічні основи логопедії	3,5	залік	3
ОК 17	Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» і основи волонтерської діяльності	4	екзамен	1
ОК 18	Корекційна психопедагогіка (дошкільна)	5	екзамен	2
ОК 19	Корекційна психопедагогіка (шкільна) з історією	8,5	залік (3) екзамен (4)	3, 4
ОК 20	Інклюзивна освіта	4	екзамен	4
ОК 21	Рання корекція сенсомоторного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями	3	залік	4

ОК 22	Логопедія з практикумом	19,5	екзамен (4, 5) залік (6) залік (7) екзамен (8)	4-8
ОК 23	Основи педагогічних і психологічних досліджень у спеціальній освіті	3,5	залік	5
ОК 24	Спеціальна психологія	8	залік (5) екзамен (6)	5,6
ОК 25	Спеціальна методика навчання технологічної освітньої галузі	4,5	екзамен	2
ОК 26	Спеціальна методика навчання мовно-літературної освітньої галузі	7	залік (6) екзамен (7)	6,7
ОК 27	Спеціальна методика математичної освітньої галузі	8	залік (7) екзамен (8)	7,8
ОК 28.	Курсова робота з олігофренопедагогіки	3	захист	6
ОК 29.	Курсова робота з логопедії	3	захист	8
Практична підготовка (25,5 кредитів ЄКТС)				
ОК 30	Пропедевтична волонтерська практика	3	звіт	2
ОК 31	Виробнича педагогічна практика в спеціальних закладах дошкільної освіти.	6	звіт	6
ОК 32	Виробнича педагогічна практика в ЗЗСО з інклюзивною формою навчання на посаді асистента вчителя	3	звіт	4
ОК 33	Виробнича педагогічна практика в спеціальних ЗЗСО на посаді вихователя та вчителя початкових класів	6	звіт	8
ОК 34	Логопедична практика в закладах освіти	3	звіт	7
ОК 35	Логопедична практика у дошкільних закладах	4,5	звіт	5
Загальний обсяг обов'язкових компонент: 180 кредитів ЄКТС (75%)				
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП				
<i>модель здійснення вибору вибіркових дисциплін , що пропонується на ОП</i>				
Широкий вибір* (загальноуніверситетський)				
ВК 1.	Дисципліна широкого вибору	3	залік	4
ВК 2.	Дисципліна широкого вибору	3	залік	6
ВК 3.	Дисципліна широкого вибору	3	залік	8
Дисципліни фахового вибору (поодинокий вибір з пропонованого переліку)**				
ВК 4.	Дисципліна фахового вибору	6	екзамен	3
ВК 5.	Дисципліна фахового вибору	5	екзамен	3
ВК 6.	Дисципліна фахового вибору	5	екзамен	4
ВК 7.	Дисципліна фахового вибору	5	екзамен	5

ВК 8.	Дисципліна фахового вибору	5	екзамен	5
ВК 9.	Дисципліна фахового вибору	4	екзамен	5
ВК 10.	Дисципліна фахового вибору	5	екзамен	6
ВК 11.	Дисципліна фахового вибору	6	екзамен	7
ВК 12.	Дисципліна фахового вибору	5	екзамен	7
ВК 13.	Дисципліна фахового вибору	5	екзамен	7
Загальний обсяг вибіркового компонента:		60 кредитів ЄКТС (25%)		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОП		240 кредитів ЄКТС		

**ДШВ – широкий вибір здійснюється із загальноуніверситетського переліку вибіркового дисциплін*

***ДФВ – вибір здійснюється із переліку вибіркового дисциплін фахового компонента*

**** Вибірковий блок – здійснюється вибір блоку дисциплін, об'єднаних спільною тематикою*

Додаток А.

***ДИСЦИПЛІНИ ШИРОКОГО ВИБОРУ.**

*ДШВ – *широкий вибір* вибіркових освітніх компонентів (ВК 1-3) здійснюється із загальноуніверситетського переліку вибіркових дисциплін – та вказується посилання на відповідний розділ сайту.

<https://ddpu.edu.ua/index.php/studentu-2/vybirkovi-dystsypliny>

Додаток Б.

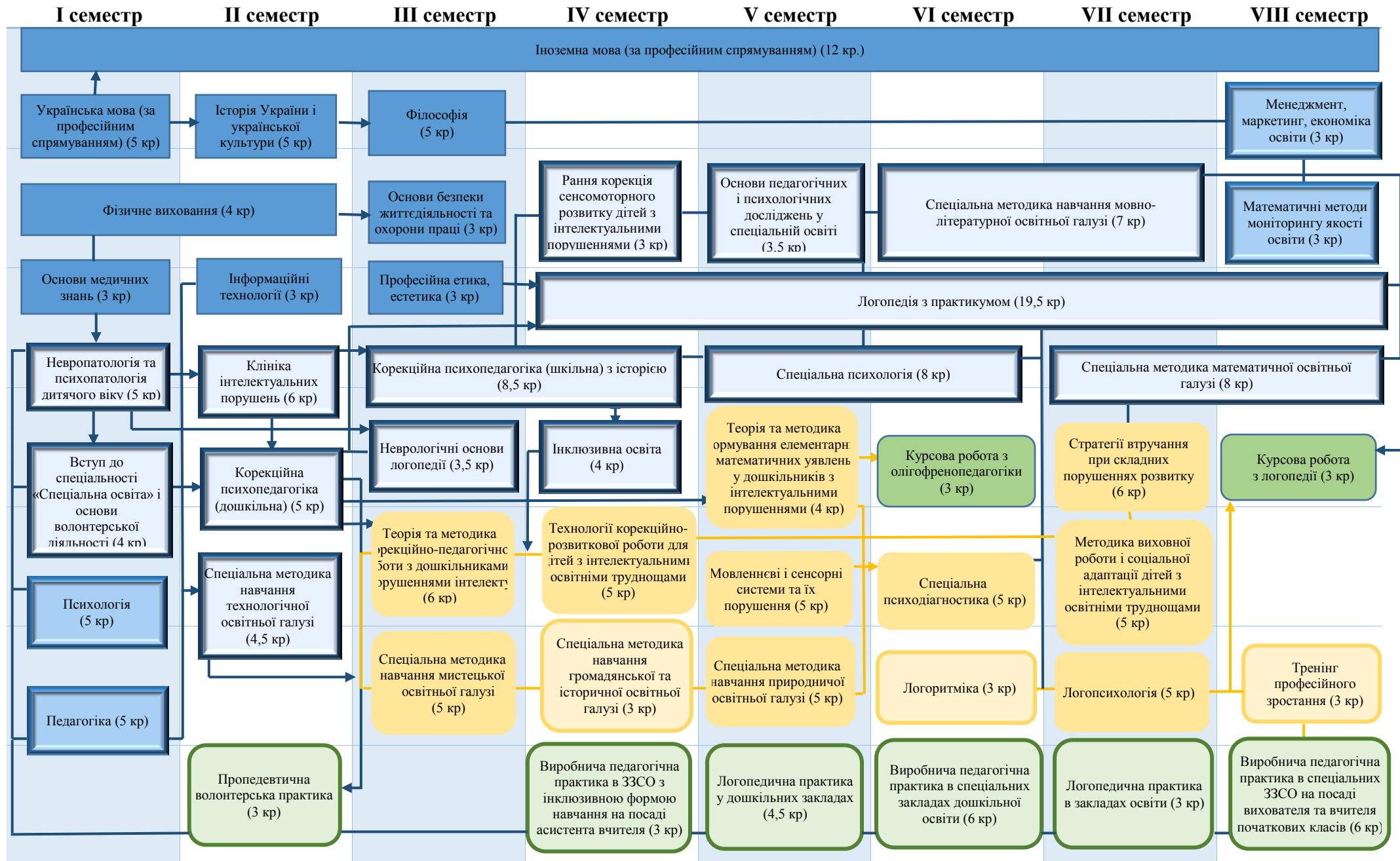
****ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ФАХОВОГО ВИБОРУ(поодинокого)**

	тематичні напрями/ назви дисциплін фахового вибору
ВК 4.	Теорія та методика корекційно-педагогічної роботи з дошкільниками з порушеннями інтелекту
	Теорія та методика виховної роботи у спеціальному закладі дошкільної освіти.
	Формування діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту.
ВК 5.	Спеціальна методика навчання мистецької освітньої галузі
	Технології квазіпросторового орієнтування дітей з ООП
	Художньо-естетичні практики навчання дітей з ООП
ВК 6.	Теорія і методика професійно-трудового навчання дітей з ООП
	Спеціальна методика ручної праці
	Спеціальна методика навчання природничої освітньої галузі
ВК 7.	Мовленнєві і сенсорні системи та їх порушення
	Асистивні технології в спеціальній та інклюзивній освіті.
	Психолого-педагогічна діагностика дітей з обмеженими можливостями здоров'я.
ВК 8.	Спеціальна методика навчання природничої освітньої галузі
	Історія і методика навчання географії учнів із інтелектуальними освітніми труднощами
	Освітньо-корекційні технології навчання природознавства, побутової хімії та фізики учнів із інтелектуальними освітніми труднощами
ВК 9.	Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників з інтелектуальними порушеннями
	Теорія та методика фізичного виховання дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку.
	Теорія та методика трудового виховання дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку.
ВК 10.	Спеціальна психодіагностика
	Психологія мовлення.
	Психолого-педагогічний супровід сім'ї дитини.
ВК 11.	Стратегії втручання при складних порушеннях розвитку та РАС
	Технології артпедагогіки та арттерапії у спеціальній освіті
	Основи сімейного виховання дітей з ООП
ВК 12.	Методика виховної роботи і соціальної адаптації дітей з інтелектуальними освітніми труднощами різного ступеня
	Технології виховної роботи в спеціальних і інклюзивних ЗЗСО
	Теорія і практика виховання дітей із тяжкими порушеннями мовлення у ЗЗСО
ВК 13.	Логопсихологія
	Розвиток зв'язного мовлення дітей
	Психологічний супровід батьків дитини з тяжкими порушеннями мовлення

**Матриця відповідності визначених
Стандартом результатів навчання та компетентностей**

№ з/п	Результати навчання (РН)	Компетентності																										
		Інтегральна	Загальні										Спеціальні (фахові, предметні)															
			ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	ЗК-5	ЗК-6	ЗК-7	ЗК-8	ЗК-9	ЗК-10	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4	СК-5	СК-6	СК-7	СК-8	СК-9	СК-10	СК-11	СК-12	СК-13	СК-14	СК-15	СК-16
РН1	<i>Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</i>	+			+			+						+	+	+				+		+					+	+
РН2	<i>Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</i>	+			+	+			+	+				+	+	+												
РН3	<i>Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</i>	+			+				+					+	+	+												+
РН4	<i>Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.</i>	+			+							+	+							+	+							
РН5	<i>Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</i>	+			+	+								+	+	+				+					+	+		
РН6	<i>Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</i>	+			+	+	+					+	+											+		+		+
РН7	<i>Вільно спілкуватися державною та</i>	+																							+		+	+

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти Атестація випускників освітньої програми «Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка)» спеціальності 016 Спеціальна освіта освітнього рівня першого (бакалаврського) проводиться – відповідно до Стандарту спеціальності 016 Спеціальна освіта у формі комплексного атестаційного екзамену – з обов’язковим урахуванням вимог Стандарту спеціальності та Освітньої програми .

Вимоги до атестаційного іспиту Атестаційний іспит за спеціальністю 016 Спеціальна освіта перевіряє досягнення програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта та Освітньою програмою «Спеціальна освіта (Логопедія. Олігофренопедагогіка)». Включає питання з таких навчальних дисциплін: корекційна психопедагогіка, технології корекційного навчання, спеціальна психологія, логопедія.

Структура білету Комплексного атестаційного іспиту передбачає виконання тестових завдань (кількість 30 тестів). Тестові завдання передбачають відповіді на знання питань вище зазначених дисциплін. У кожному білеті (тестовому завданні № ...) представлено тести різних видів: відкритої форми (на 1 відповідь, на 2 відповіді, на декілька відповідей); закритої форми; тести на перехресне знаходження правильних відповідей; тести на визначення спеціальних термінів; тести на доповнення або закінчення речення; тести на доповнення відсутніх компонентів тощо. Виконання кожного тесту передбачає певну кількість балів. Загальна кількість набраних здобувачами балів складає 100.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти бакалавр із присвоєнням кваліфікації *бакалавр зі спеціальної освіти. Вчитель-логопед. Вчитель-дефектолог.*

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

**4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ПРОГРАМНИМ РЕЗУЛЬТАТАМ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА
(ЛОГОПЕДІЯ. ОЛІГОФРЕНОПЕДАГОГІКА)»**

	ПРН 01	ПРН 02	ПРН 03	ПРН 04	ПРН 05	ПРН 06	ПРН 07	ПРН 08	ПРН 09	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24
ІК	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 1																*	*							
ЗК 2	*	*													*				*					
ЗК 3	*	*		*												*	*			*				
ЗК 4				*				*		*	*			*									*	
ЗК 5							*										*							
ЗК 6	*	*													*					*				
ЗК 7	*						*								*		*			*				
ЗК 8							*							*		*			*					
ЗК 9							*	*						*					*					
ЗК 10			*													*			*		*			
ЗК 11					*	*					*	*										*		*
ЗК 12																		*	*					
ЗК 13			*	*						*	*		*		*			*	*					
ЗК 14																*			*					
СК 1	*		*										*										*	
СК 2	*										*													
СК 3				*			*	*		*	*	*						*						
СК 4					*				*			*												
СК 5											*		*		*									
СК 6				*			*	*						*					*					
СК 7					*				*															*
СК 8				*		*		*		*														
СК 9		*		*				*							*					*				

CK 10			*							*				*						*				
CK 11							*					*	*		*				*					
CK 12			*		*							*	*											
CK 13			*		*		*				*		*		*				*					
CK 14	*		*				*								*					*				
CK 15											*		*	*	*	*								
CK 16	*	*					*									*							*	*
CK 17	*	*												*		*			*					
CK 18											*		*		*		*							*
CK 19										*				*								*	*	
CK 20			*																	*				
CK 21		*	*		*			*														*		
CK 22										*													*	*
CK 23			*							*		*	*						*					*
CK 24			*								*							*						

**5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ПРОГРАМНИМ РЕЗУЛЬТАТАМ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА
(ЛОГОПЕДІЯ. ОЛІГОФРЕНОПЕДАГОГІКА)»**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	
ІК	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ЗК 1	*		*		*					*																					*					
ЗК 2	*		*				*		*						*				*							*			*							
ЗК 3	*		*	*			*			*	*	*	*		*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*					*	*	
ЗК 4	*		*	*	*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 5	*	*		*						*												*	*	*	*		*	*	*					*	*	
ЗК 6						*		*		*	*	*	*									*	*	*	*	*	*	*	*				*	*	*	
ЗК 7	*	*		*		*	*			*		*		*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*		*	*							
ЗК 8							*			*							*				*	*	*	*					*	*	*		*	*		
ЗК 9						*	*			*	*			*	*	*				*		*	*	*	*				*	*	*	*	*	*	*	
ЗК 10	*		*				*			*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ЗК 11																*					*	*	*	*	*	*			*		*	*	*	*	*	
ЗК 12														*	*																					
ЗК 13														*	*		*	*	*		*	*	*	*	*				*	*	*		*	*		
ЗК 14																	*		*	*	*								*	*	*		*	*		
СК 1										*				*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*						

